

Het verwijderen van keelamandelen bij volwassenen

Keel-, Neus- en Oorheeskunde

Inleiding

De Keel-, Neus- en Oorarts (KNO-arts) heeft in overleg met u besloten dat uw amandelen verwijderd worden. Hij* heeft uitgelegd wat de functie van de amandelen is en waarom het nodig is om deze bij u te verwijderen. Deze folder geeft algemene informatie over het verwijderen van amandelen en wat u de dagen na de ingreep kunt verwachten.

Wat zijn amandelen?

De neusamandel en de twee keelamandelen vormen samen een onderdeel van een systeem om infecties in het lichaam te bestrijden. Met de lucht en het voedsel komen allerlei bacteriën en virussen het lichaam binnen. In de neus- en keelholten bevinden zich daarom een soort 'schildwachten' om deze ziekteverwekkers op te vangen en onschadelijk te maken: de amandelen. Amandelen hebben dus een nuttige functie. De neusamandel verschrompelt meestal na het twaalfde levensjaar. Bij volwassenen is de neusamandel doorgaans helemaal verdwenen.

Waarom amandelen verwijderen?

Bij een hevige infectie worden de ziekteverwekkers onvoldoende vernietigd en gaan ze zich ophopen in de amandelen. De amandelen raken dan chronisch ontstoken en zijn opgezwollen. Een chronische ontsteking van de amandelen veroorzaakt een voortdurende of telkens terugkerende keelontsteking en een algemeen slechte conditie. De amandelen zijn nu zelf oorzaak van ontstekingen geworden en hebben geen nuttige functie meer. Wanneer de amandelen meer kwaad dan goed doen, stelt de KNO-arts voor ze te verwijderen.

Preoperatief onderzoek

Bij elke operatie vindt vooraf onderzoek naar uw gezondheidstoestand en het operatierisico plaats, het preoperatief onderzoek. Dit gebeurt op het Opnameplein, route C04.

Hierdoor neemt het aantal vermijdbare fouten af. Er worden vragen over uw gezondheid gesteld en er wordt lichamelijk onderzoek gedaan, zoals het luisteren naar hart en longen. Verder wordt er bloedonderzoek uitgevoerd en bespreekt de anesthesioloog met u de anesthesie (narcose) en het risico op eventuele complicaties. Ook vindt er een verpleegkundig intakegesprek plaats.

De opnamedag

Hoe laat?

Een week voor de operatie verstuurt het opnameplein op woensdag of donderdag een brief naar uw huisadres met de bevestiging dat de operatie doorgaat. Hierin staat waar en hoe laat u verwacht wordt. Als uw operatie later op de dag plaatsvindt en u later kunt komen, wordt u hierover één dag vóór de operatie door de afdeling gebeld.

Krijgt u in de tussenliggende periode gezondheidsproblemen, zoals verkoudheid, griep of een infectie (ontsteking), neem dan direct contact op met het Opnameplein. Het kan dan nodig zijn de operatie uit te stellen.

Neem voor opname uw medicijnen (in originele verpakking), uw geneesmiddelenpaspoort (een overzicht van de medicatie die u gebruikt) en eventuele allergiegegevens mee.

De ingreep vindt plaats op de Operatiekamers. Het precieze tijdstip van de ingreep is van meerdere factoren afhankelijk, waaronder andere operaties op dezelfde dag. Hierdoor kan het gebeuren dat u pas in de loop van de dag geopereerd wordt.

Bij de 'hij / hem / zijn'-vorm kan ook 'zij / haar' gelezen worden en andersom.

Overige voorschriften

Voor de operatie gelden een aantal voorschriften:

- laat haarspelden en sieraden, zoals ringen en oorbellen thuis, in verband met de hygiënevoorschriften en uw veiligheid;
- verwijder nagellak van handen en voeten, make-up en mascara. De kleur van de huid en het nagelbed geeft de anesthesioloog tijdens de ingreep belangrijke informatie over uw lichamelijke toestand.

Vervoer

Wij vragen u van tevoren uw vervoer naar huis te regelen. Door de behandeling is zelfstandig naar huizen reizen per auto, fiets of openbaar vervoer onverantwoord.

Eten en drinken voor de ingreep

Bij het toedienen van de narcose kunnen bij een (gedeeltelijk) gevulde maag braakneigingen optreden. Dit kan vervelende complicaties veroorzaken. Daarom moet u voor de operatie nuchter zijn.

Nuchter zijn betekent dat u:

- tot zes uur voor de operatie een lichte maaltijd mag hebben, zoals brood of beschuit met beleg, aangevuld met melkproducten;
- tot twee uur voor de operatie een glas heldere vloeistof mag drinken (aanmaaklimonade, appelsap, thee, bouillon, water);
- vanaf twee uur vóór de operatie niets mag eten of drinken.

De operatie

De operatie vindt plaats onder algehele verdoving (narcose), zodat u tijdens de operatie geen pijn heeft. Voordat u van de verpleegafdeling naar de operatieafdeling wordt gebracht, wordt uw neus gedruppeld met xylometazoline 0,1%. De neus gaat dan goed open, zodat het beademingsbuisje voor de narcose gemakkelijk in de neus kan worden geplaatst als u slaapt.

U gaat eerst naar de voorbereidingskamer (holding). Hier krijgt u een infuus, waarmee later de slaap- en pijnmedicatie toegediend wordt. Vervolgens wordt u naar de operatiekamer gebracht.

Na de operatie gaat u naar de uitslaapkamer, waar u bijkomt uit de narcose onder toezicht van de anesthesioloog en zijn assistenten. Meestal blijft u hier ongeveer een uur. Als u wakker bent, gaat u terug naar de verpleegunit. U bent dan nog erg slaperig. Pas in de loop van de dag wordt u goed wakker.

Duur van de operatie

De operatie duurt ongeveer twintig minuten. U bent ongeveer 30 minuten onder narcose.

Na de operatie

Voor een snelle genezing is het van belang dat u na het uitwerken van de narcose zo snel mogelijk gaat drinken. In het begin is dit pijnlijk. Als u doorzet, zult u merken dat de pijn na verloop van tijd afneemt.

U hoeft geen grote hoeveelheden te drinken. Het is beter dat u regelmatig kleine slokjes neemt. Praten en slikken hoeft u niet te beperken. Hoe meer u de keel beweegt, hoe sneller de keel zich herstelt. Om de pijn te verminderen en het eten en drinken te stimuleren, krijgt u op de afdeling op vaste tijden pijnstillers. Wij adviseren u thuis de eerste dagen regelmatig pijnstillers volgens het onderstaande schema te gebruiken.

De eerste dag kunt u alleen water of limonade drinken en ijsjes eten, de volgende dag ook yoghurt, vla en vruchtensap. Als dit goed gaat, kunt u zachte voeding eten, zoals een geweekte boterham of aardappel- en groentepuree. Het is belangrijk dat u de eerste tijd regelmatig blijft drinken, het eten goed kauwt en geen scherp gekruide producten gebruikt. Pas op voor voedsel met scherpe randjes, bijvoorbeeld chips.

Van zoete melkproducten kunt u slijmvorming in de keel krijgen, dit op eigen inzicht drinken.

Zure melkproducten, zoals karnemelk en yoghurt kunt u wel gebruiken. U mag in principe alles eten, maar houdt wel rekening met bovenstaande adviezen. Geleidelijk aan breidt u het dieet uit, na ongeveer een week kunt u alles weer eten.

Naar huis

Als het herstel voorspoedig verloopt en u thuis voldoende zorg krijgt, kunt u de eerste of tweede dag na de operatie naar huis.

Pijnstilling thuis

U krijgt een recept voor pijnstilling mee naar huis. Gebruik géén aspirine of andere pijnstilling die acetylsalicylzuur bevat. Hierdoor kan er een nabloeding optreden.

Wij adviseren het onderstaande schema:

Tijdstip	06.00 uur	10.00 uur	12.00 uur	18.00 uur	24.00 uur	02.00 uur
Eerste dag na operatie	Paracetamol	Diclofenac	Paracetamol	Paracetamol Diclofenac	Paracetamol	Diclofenac
Tweede dag na operatie	Paracetamol	Diclofenac	Paracetamol	Paracetamol Diclofenac	Paracetamol	Diclofenac
Derde dag na operatie	Paracetamol	Diclofenac	Paracetamol	Paracetamol Diclofenac	Paracetamol	Diclofenac
Vierde en volgende	Paracetamol	(zo nodig) Diclofenac	Paracetamol	Paracetamol	Paracetamol	(zonodig) Diclofenac

Wat kunt u thuis verwachten?

De eerste dagen na de ingreep zult u zich nog ziek voelen. Praten en eten kan pijnlijk zijn.

De keelpijn, die soms uitstraalt naar de oren, is goed te bestrijden met de voorgeschreven pijnstilling. Deze klachten gaan geleidelijk over. Er kan na vijf dagen een toename van pijnklachten optreden. Dit is normaal.

U kunt na de operatie ook last krijgen van oorpijn. Hiervoor helpt kauwgom meestal goed.

Een lichte temperatuurverhoging (tot 38,5°C) als reactie op de ingreep is normaal. Op de plaats van de verwijderde amandelen ontstaat een grijs-witte laag (korstje).

Dit is een normaal verschijnsel en geen ontsteking. De adem kan hierdoor wat weeïg ruiken en een vieze smaak in de mond geven. Onder dit korstje geneest de keel in ongeveer een week, daarna verdwijnt dit laagje. Het loslaten van dit korstje gaat soms gepaard met een beetje bloed (in het slijm). U kunt de eerste dagen zwarte ontlasting hebben. Dit komt door het inslikken van bloed.

U kunt nog enkele maanden last hebben van een trekkend gevoel achter in de keel als gevolg van littekenvorming. Soms is de smaak tijdelijk verminderd of veranderd. Deze verschijnselen zijn normale reacties na een amandeloperatie.

U hoeft zich hierover niet ongerust te maken. Wij raden u aan de eerste week na uw ontslag uit het ziekenhuis nog niet te gaan werken. Daarna kunt u al uw werkzaamheden op geleide van de klachten weer normaal uitvoeren.

Wat mag u niet doen?

De eerste weken na de ingreep mag u niet:

- heet douchen;
- in de volle zon zitten;
- onder de zonnebank liggen of een sauna bezoeken.

Complicaties

Zoals bij iedere operatie, kunnen ook bij het verwijderen van keelamandelen complicaties optreden.

Gelukkig komen deze niet vaak voor en kunnen ze meestal verholpen of behandeld worden.

Mogelijke complicaties zijn:

- nabloeding. U kunt nog wat bloederig slijm of oud (donkergekleurd) bloed opgeven. Als u helderrood bloed blijft opgeven, is er mogelijk sprake van een nabloeding. U dient dan contact op te nemen met het ziekenhuis. Bij een nabloeding ontstaat een bloeding onder het stolsel. Het is vaak voldoende om onder plaatselijke verdoving het niet goed afsluitende stolsel te verwijderen, zodat een nieuw en beter stolsel ontstaat. Soms, in ongeveer 2% van de amandeloperaties bij volwassenen, is het nodig om de nabloeding onder narcose te behandelen;

- infectie / koorts. Als reactie op de operatie kan een lichte temperatuurverhoging voorkomen. Heeft u, ondanks het gebruik van de voorgeschreven medicatie, meer dan 38,5° C koorts, neemt u dan contact met ons op.

Hoe neemt u contact op met het ziekenhuis?

Tijdens kantooruren kunt u contact opnemen met de polikliniek KNO, telefoon (053) 4 87 22 30.

Buiten kantooruren belt u de Spoedpost, telefoon (053) 4 87 33 33.

U kunt ons ook een email sturen, bijvoorbeeld voor het maken of verzetten van een afspraak of voor het aanvragen van herhalingsrecepten. Dit kan rechtstreeks naar KNO@mst.nl of via onze website: www.mst.nl/kno.

Controleafspraak

Zijn er na de ingreep geen problemen opgetreden, dan volgt er na de ingreep geen controle bij uw behandelend KNO-arts. Als er wel vragen of klachten zijn, kunt u contact opnemen met het ziekenhuis (zie hierboven).

Aanvullende informatie

Meer informatie over het verwijderen van keelamandelen vindt u op de website van de Nederlandse Vereniging voor Keel- Neus- en Oorheelkunde: www.kno.nl.

Tenslotte

U heeft recht op juiste en volledige informatie. Pas als u voldoende inzicht heeft, kunt u weloverwogen toestemming geven voor een bepaalde behandeling of een bepaald onderzoek. Als iets u niet geheel duidelijk is, vraagt u de KNO-arts, assistente of verpleegkundige dan om nadere uitleg. Bent u van mening dat bepaalde informatie in deze folder onduidelijk is of mist u informatie, dan vernemen wij dat graag.

Bron: Rijnland ziekenhuis, Leiderdorp

Nederlandse Vereniging voor Keel- Neus- Oorheelkunde en Heelkunde van het Hoofd-halsgebied